

Temat 10 i 11: Potęga o wykładniku wymiernym

Będziemy wiedzieć:

- że twierdzenia dla potęgi o wykładniku wymiernym różnią się jedynie założeniami od tych o wykładniku całkowitym.

Będziemy znać:

- definicję potęgi o wykładniku wymiernym $\frac{1}{n}$ liczby nieujemnej;

- prawa działań na potęgach o wykładnikach wymiernych;

Będziemy potrafić:

- zapisać pierwiastek n -tego stopnia w postaci potęgi o wykładniku wymiernym;

- obliczać potęgi o wykładnikach wymiernych;

- stosować twierdzenia o działaniach na potęgach o wykładnikach wymiernych w celu upraszczania wyrażeń.

Wiedząc, że: $(\sqrt[n]{a})^n = a$

i gdyby $\sqrt[n]{a} = a^t$, to $(\sqrt[n]{a})^n = a^{t \cdot n}$ zatem rozpatrując prawe strony obu równań: $a^{t \cdot n} = a$, czyli $t \cdot n = 1 \Rightarrow t = \frac{1}{n}$

dlatego:

Jeżeli $a \geq 0$, $n \in \mathbf{N}$ i $n > 1$, to

$$a^{\frac{1}{n}} = \sqrt[n]{a}$$

i dalej:

$$a^{\frac{1}{n} \cdot m} = (\sqrt[n]{a})^m \Rightarrow a^{\frac{m}{n}} = \sqrt[n]{a^m}, \quad a > 0, m \in \mathbf{Z}, n \in \mathbf{N} \wedge n > 1$$

Czy można obliczyć: $-2^{\frac{10}{2}}$?

Z definicji a jest liczbą dodatnią, dlatego nie jest możliwe obliczenie tego działania bez skrócenia wartości ułamka w wykładniku. Po skróceniu otrzymujemy: -2^5 i wtedy można otrzymać wynik -32 .

Dla potęgowania są charakterystyczne twierdzenia:

$a^n \cdot a^m = a^{n+m}$, gdzie $a > 0, a \in \mathbf{R} \wedge n, m \in \mathbf{Q}$	Mnożenie potęg o tej samej podstawie - podstawa pozostaje bez zmian, a wykładniki są dodawane
$a^n : a^m = a^{n-m}$, gdzie $a > 0, a \in \mathbf{R} \wedge n, m \in \mathbf{Q}$	Dzielenie potęg o tej samej podstawie - podstawa pozostaje bez zmian, a wykładniki są odejmowane
$(a^n)^m = a^{n \cdot m}$, gdzie $a > 0, n, m \in \mathbf{Q}$	Potęga potęgi - podstawa pozostaje bez zmian, a wykładniki są mnożone
$(a \cdot b)^n = a^n \cdot b^n$, gdzie $a, b \in \mathbf{R} \wedge a, b > 0, n \in \mathbf{Q}$	Potęga iloczynu - każdy z czynników iloczynu jest podnoszony do danej potęgi, a następnie wyniki mnożone
$(a : b)^n = a^n : b^n$, gdzie $a, b \in \mathbf{R} \wedge a, b > 0, n \in \mathbf{Q}$	Potęga ilorazu - dzielna i dzielnik są podnoszone do danej potęgi, a następnie wyniki dzielone

W przypadku dużych liczb, o których była mowa w poprzednim temacie, mogą się pojawić pewne nieścisłości, gdyby nie było wiadomo, kto jest ich autorem. W amerykańskim nazewnictwie nie stosuje się liczb z końcówką – ard.

W Europie liczba, którą opisuje się jako 10^9 to jest miliard, ale w Ameryce to już jest bilion, podobnie w Europie 10^{15} to jest biliard, a w Ameryce to już jest kwadrylion.